

'Hij was nog zo jong, NIEMAND DACHT AAN DEMENTIE...'

Als je je als gezonde twintiger of dertiger plotseling wat vreemd gedraagt, zal een huisarts al snel denken aan stress, depressie of een burn-out.

De link met dementie wordt in zo'n geval maar zelden gelegd. Gemiddeld duurt het dan ook ruim vier jaar voordat bij jonge dementie-patiënten de juiste diagnose wordt gesteld. Mijn Geheim sprak met drie vrouwen die er rechtstreeks mee te maken kregen.

Dieke (36) en Sandy (31) verloren hun mannen aan deze slopende ziekte.

De man van Alinda (48) woont sinds drie jaar in een verzorgingshuis.

Alinda

'Zolang Henk leeft, zal ik er voor hem zijn'

Alinda (48) en Henk (49) hebben elkaar jong leren kennen en zijn samen volwassen geworden. Na de geboorte van hun tweeling, nu veertien jaar geleden, begon Henk al opmerkelijk gedrag te vertonen, maar het zou nog tien jaar duren voordat de diagnose gesteld werd: frontotemporale dementie. Sinds drie jaar woont Henk in een verzorgingshuis.

Er is een foto waarop mijn man Henk met onze zoon aan het voetballen is. Toen mijn zoon die foto zag, zei hij: 'Dat is helemaal in scène gezet!' Hij is een gevoelig joch en heeft het haarfijn door. Voor die foto had ik ze mee naar buiten genomen en ze aan het voetballen 'gezet'. Dat deed ik uit een verlangen om een man te hebben die een vader was voor zijn zoon, denk ik nu. Vanaf de geboorte van onze kinderen stond ik er alleen voor. De eerste tekenen van zijn ziekte kwamen in die tijd aan het licht, maar ik had geen idee wat er met hem aan de hand was. Niemand, ook de huisarts niet. Henk had ineens een onverschilligheid over zich en het ontbrak hem aan inlevingsvermogen. We hadden de zorg voor twee baby's, maar hun behoeftes stoorden hem voornamelijk. Als ze huilden, stond hij niet op om ze te troosten, maar zette hij gewoon de tv harder. Zo kende ik hem helemaal niet. Maar ik zag wel dat ik niet van hem op aankon. Zijn gedrag werd door de huisarts afgedaan als het gevolg van een burn-out. Maar een burn-out neemt langzaam af en dit werd alleen maar erger.

Henk vond dat ik me aanstelde. Hij kon naar buiten toe de zaken heel mooi verbloemen."

Overleven

"Ik gooi niet snel de handdoek in de ring. Henk en ik hebben elkaar jong leren kennen en zijn samen volwassen geworden. Dan geef je niet bij de eerste hobbelpop. Maar als iemand zo verandert en je zo in de steek laat, dan gaat de liefde wel over.

Er ontstaat zo veel frustratie en boosheid. Je kunt niets meer delen. Het maakt je relatie stuk. Ik heb aan scheiden gedacht, maar dat leek me geen optie. Dan zou hij de kinderen om het weekend toegewezen krijgen, terwijl ik wist dat hij niet voor

ze kon zorgen. Er lag geen officiële diagnose die aantoonde dat er iets met hem aan de hand was. Ik voorzag een lange strijd met instanties, met een twijfelachtige uitkomst. Zolang hij bij ons woonde, had ik in ieder geval de controle over de zorg voor de kinderen. Met hulp van mijn ouders heb ik de boel allemaal draaiende gehouden. Zonder hen had ik het al die jaren niet volgehouden. Het

was vooral een kwestie van overleven. Vier jaar geleden heb ik van Henk geëist dat hij zich liet onderzoeken. We werden doorverwezen naar de neuroloog en toen begon het balletje te rollen. Het duurde nog een hele tijd voordat de diagnose definitief was. Bij frontotemporale dementie, wat Henk bleek te hebben, verandert vaak eerst het gedrag. Het geheugen kan nog lang intact blijven. Bovendien was Henk een slimme man, hij had werktuigbouwkunde gestudeerd. Hij slaagde steeds glansrijk voor de geheugentesten. De definitieve diagnose, hoe erg ook, was na al die tijd ergens een opluchting. Eindelijk wisten we wat het was. Het onbegrip kon nu omslaan in mildheid, omdat we nu wisten dat hij er niets aan kon doen. En er kon gerichte hulp op gang komen."

Opluchting

"Uiteindelijk is Henk opgenomen in een verzorgingshuis. Na al die jaren was dat een immense opluchting. We kregen thuis weer lucht. Er had altijd zo'n bedrukte energie gehangen. Nu liep mijn zoon ineens te zingen en te dansen door het huis. Dat had ik nog nooit meegemaakt. De kinderen moesten altijd stil zijn, want alles irriteerde Henk. Hij was snel geprikkeld. Hij wilde ook dat het donker was in huis, want zonlicht hinderde hem. Nu hij weg was, gingen de gordijnen letterlijk open. Toen pas besepte ik wat we al die

jaren hadden moeten doorstaan met hem. Hoe ik altijd op eieren had gelopen om hem zo min mogelijk te irriteren, uit angst voor zijn reactie. Zo had ik constant geprobeerd stress voor de kinderen te voorkomen. Ik bezoek Henk één tot twee keer per week. Hij herkent me nog gewoon. Hij heeft het naar zijn zin in de instelling. Nooit vraagt hij of hij weer naar huis mag. Vaak neem ik mijn dochter mee. Zij is verstandelijk en lichamelijk beperkt en heeft een meer ongecompliceerde relatie met haar vader. Bij mijn zoon ligt dat anders. Hij heeft geen hechte band met zijn vader. Hij hoeft van mij niet mee, ik laat dat aan hem over. Soms gaat hij weken niet, om vervolgens aan te geven dat hij papa wel weer eens wil zien."

Rouwperiodes

"Sinds een jaar is er een nieuwe man in mijn leven, Rob. Ik heb hem leren kennen via een spel dat ik online speelde. We waren in dat spel aan elkaar gewaagd en zo raakten we aan het chatten. Vanuit een vriendschap werd het langzaam meer. Ik was er niet op uit, maar het gebeurde gewoon. Hij past bij me, we hebben veel dezelfde interesses. Als er iets is, dan kan ik op hem rekenen. Voor het eerst kan ik een beetje ontspannen. Pas nu komt er veel verdriet naar boven. Er is iemand in mijn leven die gewoon lief voor me is. Ik hoef niet altijd de sterkste te zijn. Dat komt binnen."

We hebben een nieuwe gezinssituatie. In de weekends komt Rob naar ons toe. De kinderen raken steeds vertrouwd met hem. Daar geniet ik van. Maar Henk weet niet dat Rob in ons leven is. Dat maakt het tegelijkertijd vreemd en soms emotioneel gecompliceerd. Zolang Henk leeft, voel ik me verantwoordelijk voor hem en zal ik er voor hem zijn. We praten thuis ook nog gewoon over Henk en over papa, ook waar Rob bij is. Toch voel ik me niet schuldig om het feit dat ik Rob heb. Voor mijn gevoel ben ik al jaren weduwe. Henks familie heeft volledig begrip voor de situatie en ze gunnen me het geluk. Ze hebben ook gezien hoe moeilijk ik het met hem had.

Ik ben er op dit moment nog niet klaar voor om met Rob te gaan samenwonen. Ik weet niet hoelang het met Henk zal duren, maar zolang hij er is, blijf ik met één been in een ander leven staan. Rob geeft me alle ruimte en dringt niet aan. Nadat Henk was opgenomen, heb ik een tijd niet gewerkt. Met de zorg voor de kinderen erbij, was het allemaal te veel. Sinds kort ben ik twee dagen aan het werk als grafisch vormgever. Dat geeft weer een bepaalde structuur. Het is niet afgesloten. Ik heb gemerkt dat je in dit proces meerdere rouwperiodes doormaakt. Als Henk overlijdt, weet ik dat ik weer ergens doorheen zal moeten. Ik weet niet hoe ik er over een tijdje in zal staan, wat dan goed zal voelen. Ik was vroeger nogal 'plannerig', maar dat heeft het leven me wel afgeleerd. Ik probeer meer in het nu te leven en niet te ver vooruit te kijken." ►

Foto: Leon van Lier (in september 1999)

Dieke: 'Steeds raakte ik weer een stukje van hem kwijt'

Dieke (36) moest vorig jaar afscheid nemen van Dirk (37), haar soulmate en de vader van hun twee kinderen. Omdat zijn eigen vader ook op jonge leeftijd was overleden aan de ziekte van Alzheimer, wist Dirk wat hem te wachten stond. Zover wilde hij het niet laten komen.

Ik heb Dirk jong leren kennen. Zestien was ik en vanaf het eerste moment was het dikke pret tussen ons. We werden onafscheidelijk. Toen we elkaar leerden kennen, was zijn vader net opgenomen in een verpleeghuis. Op 44-jarige leeftijd overleed hij aan de ziekte van Alzheimer. Er was geen aanwijzing dat het erfelijk was, maar destijds zei Dirk al tegen me: 'Als ik het ooit krijg, dan wil ik euthanasie.'

Dirk was verslaggever en presentator bij de regionale radio. Journalistiek zat hem in het bloed. Hij was altijd scherp en kritisch. Maar na de geboorte van ons eerste kind sloop er een warrigheid in bij hem. Hij las over iets heen of verhaspelde woorden. Voetbalclub Heracles noemde hij Hercules. Zoiets kan gebeuren natuurlijk. Dat wilde niet meteen zeggen dat hij alzheimer had.

Bij de geboorte van onze tweede wist ik zeker dat er iets aan de hand was. Na de bevalling had Dirk het constant over een 'hij', terwijl we een meisje hadden gekregen. De kraamtijd heb ik zo goed als in mijn eentje gedraaid. Dirk ging overdag vaak slapen. Hij kon zijn 'vergissingen' goed verbergen, maar dat putte hem wel uit. Zo'n middagslaapje had hij nodig om zich staande te houden.

Ik ging praktische zaken van hem overnemen. Dat leverde soms ruzie op. 'Je behandelt me als een klein kind!' zei hij een keer. 'Dat klopt,' antwoordde ik. 'En er is ook een reden waarom ik dat doe.' Voor het eerst spraken we er open over. Daarna volgde de stap naar de huisarts. Die dacht aan een burn-out, maar ik wist wel beter. Ik wilde een doorverwijzing voor een neuropsychologisch onderzoek. We wisten het antwoord eigenlijk al, toch waren we bang.

In november 2015 kregen we de uitslag. Aan het gezicht van de neuroloog zagen we al dat het mis was. We wisten ook dat er geen kans op genezing bestond. Het was een enorme klap. De tijd die ons restte, wilden we zo goed mogelijk met elkaar doorbrengen. Ik wilde Dirk zo lang mogelijk in zijn waarde laten, maar nam wel maatregelen. Dirk kon niet alleen voor de kinderen zorgen. Op zijn zorgdag was zijn moeder ook in huis.

Op Dirks werk reageerden ze fantastisch. Ook zij wilden dat hij zijn werk zo lang mogelijk zou kunnen uitvoeren. Er is zelfs advies ingewonnen bij deskundigen, over wat de beste manier was om Dirk op de werkvloer te houden en hoe ze het best met hem konden

Foto: privébezit

omgaan. Na de diagnose kon hij al snel niet meer zelfstandig functioneren. Hij ging een keer een hoogleraar interviewen. Die man had door dat er iets niet klopte en gaf dat discreet door aan Dirks werkgever. Dirk bereidde zich altijd heel goed voor, zodat hij goed beslagen ten ijs kwam. Maar die scherppte was nu zo goed als weg. Tot vier maanden voor zijn dood ging Dirk naar zijn werk, twee ochtenden in de week. 'Als ze dingen voor me moeten zoeken, dan hoeft het voor mij niet meer,' zei hij een keer. Hij wist toen niet dat ze dat al heel lang voor hem deden."

Leuke vader

"Je bent eigenlijk aan het leren hoe je weduwe wordt. Steeds raakte ik weer een

stukje van hem kwijt. Het gaat heel langzaam. Vroeg ik hem bijvoorbeeld om me een appel aan te geven, dan gaf hij me de boter. De volgende keer ging het dan wel weer goed. Vervolgens ging het definitief niet meer goed. Het verdriet daarover konden we niet samen delen. Hij wist niet meer hoe hij verdriet bij mij kon herkennen. Er was sprake van emotionele

willen laten doen, maar ik liep tegen mijn grenzen aan. Onze kinderen zaten in een vormende fase, ze hadden stabiliteit nodig. Ik kon ze dat niet langer bieden. In juli 2017 wisten we allebei dat het zo niet langer kon. Hij was gestopt met werken en het ging sneller achteruit met hem. Er was een documentaire over hem gemaakt. Daarin had hij benoemd dat hij euthanasie

'Grenzen vielen weg. Niets was hem te dol. In de speeltuin ging hij zelf ook van de glijbaan'

vervlakking, wat bij de ziekte hoort. Langzaam werd hij steeds apathischer. Dan zat hij daar maar, op de bank.

Toch was hij in de tijd dat hij ziek was nog een heel leuke vader voor de kinderen. In de speeltuin was hij actief met ze. Hij ging helemaal mee in hun spel. Niets was hem te dol. Zelf ging hij ook van de glijbaan. De grenzen vielen weleens weg. Op een gegeven moment liep dat spaak. Ik begon hem aan tafel te corrigeren. De kinderen moesten eten, er konden niet voortdurend grappen gemaakt worden. Steeds vaker moest ik hem bijsturen. Soms stuurde ik hem als een kind van tafel. Dat wilde ik niet, ik had hem zo volwaardig mogelijk mee

wilde. Hij wist heel goed dat hij niet wilde eindigen zoals zijn vader. Er was veel van zijn geheugen aangetast, maar dit besluit stond nog overeind. De beslissing kwam toen nog relatief snel. Het was klaar voor hem. Eind november 2017 is Dirk overleden."

Onrust

"Het is nog geen jaar geleden. We missen hem vreselijk. Zijn gezelligheid, zijn humor. Mijn leven draaide de afgelopen jaren om hem. Ik heb ervoor geknokt om hem zo veel mogelijk in zijn waarde te laten en tegelijkertijd de kinderen uit de wind te houden. Dat gaf veel onrust. Die onrust was altijd aanwezig in huis en nu zit-ie in mijn hoofd.

Daar moet ik iets mee. Alles wat er is gebeurd, alles wat ons is overkomen - ik kan het niet in een keer verwerken.

Ik heb een hele tijd thuisgezeten. In de zorg werd mijn baan wegbezuinigd en eerlijk gezegd kwam mij dat heel goed uit in de tijd dat Dirk ziek was. Sinds kort ben ik weer aan het werk, als administratief medewerker op een notaris kantoor. Het is goed om weer wat te doen, het geeft me richting.

Mijn zontje vroeg een keer: 'Als opa ziek was en papa ook, word ik dan ook ziek?'

Ik antwoordde: 'Nee joh, jij wordt honderd, net als ik.'

Hij is nog te jong voor de feiten. De kinderen hebben allebei een kans van vijftig procent dat ze drager zijn van het gen dat uiteindelijk de ziekte veroorzaakt. Dat is een nare gedachte, maar ik kan er niet zo veel mee. Tegen de tijd dat zij eraan toe zijn, is er een medicijn, daar ben ik van overtuigd. Daar heeft Dirk ook aan bijgedragen. Zijn hersenen zijn na zijn dood gedoneerd voor onderzoek. Dat was zijn uitdrukkelijke wens. Ik hoop natuurlijk dat ze mijn genen hebben, maar ik leef niet dagelijks met die angst. Je weet niet wat er op je pad komt. We leven nu. Dit is wat we hebben. En daar wil ik iets moois van maken met de kinderen." ▶

Sandy:

'Hij veranderde heel langzaam, het sloop erin'

Sandy (31) verloor vorig jaar haar man Maarten (33) aan dementie. Hoewel Maarten vijf jaar geleden al de eerste symptomen vertoonde, duurde het heel lang voordat de juiste diagnose werd gesteld. In die periode veranderde Maarten van een gezonde man in een man met een verstandelijke beperking.

Foto: privébezi

We waren voor de bevalling in het ziekenhuis. Maarten moest de auto gaan verplaatsen, want die stond op een tijdelijke parkeerplaats. Ik weet nog dat ik dacht: hij verdwaalt, hij vindt nooit meer de weg terug. Het is toch gek dat je dat van een gezonde man denkt? Dat is het verraderlijke van deze ziekte. Zijn gedrag veranderde heel langzaam, het sloop erin. En ik groeide daarin mee. Pas achteraf kon ik zien dat het al langer aan de gang was.

We waren een jaar eerder verhuisd. Het leek alsof Maarten moeite had met die verandering. Hij was soms zichzelf niet en werd snel boos. Zo kende ik hem niet. Maarten was een heel lieve, sociale man. Hij stond altijd klaar voor familie en vrienden als ze iets nodig hadden. Dat was juist zo bijzonder aan hem. Ik dacht dat hij misschien moest wennen aan de nieuwe

woonsituatie en dat hij daarom wat gespannen reageerde."

Bizar toneelstuk

"Na de geboorte had ik mijn handen vol aan Eva. Ze was een huilbaby. Daardoor was er veel onrust in huis. Als Maarten een steekje liet vallen, vond ik dat niet raar. Zijn slaappatroon veranderde. Hij sliep minder. Als er bezoek was, viel hij in slaap. Soms wist hij niet meer wat hij even daarvoor had gedaan. Had dit nog steeds met Eva's geboorte te maken of was er meer aan de hand? Via de huisarts kwamen we in een slaapcentrum terecht,

maar de neurologen konden niets bij hem vinden.

Ondertussen ging het steeds slechter met Maarten. Op zeker moment kon hij niet meer lezen en schrijven. We gingen een regulier onderzoek in. Hij kreeg testen en een MRI-scan in een streekziekenhuis. Ze zagen niets vreemds. Hij was vast overbelast door de geboorte en kreeg te weinig slaap. Maar dat was niet de juiste diagnose, wist ik. Een psycholoog stelde vast dat hij een heel laag IQ had. Hij was verstandelijk beperkt. Daar schrok ik van. Maar als hij dat altijd al was geweest, dan had

ik dat toch geweten? Ik werk zelf in de gehandicaptenzorg. Zulke zaken kan ik echt wel inschatten. Maar ik werd niet gehoord. De psycholoog zei

een verstandelijke beperking heeft,' legde ze uit. Het was om wanhopig van te worden: hij had vroeger geen verstandelijke beperking. Het was net alsof ik

Maarten heeft nog best lang voor Eva gezorgd. Ik zette alles klaar en vervolgens werkte hij alles precies af in de volgorde die ik had aangegeven, op het autistische af. Hij belde me als hij alles had gedaan. Op een keer was Eva ziek. Ik was de hele nacht met haar bezig geweest en die ochtend wat langer in bed gebleven. Toen ik beneden kwam, lag Eva aan de ene kant van de kamer te spugen, terwijl Maarten aan de andere kant van de kamer rustig zijn veters zat te strikken. Hij voelde niet meer aan wat ze nodig had. Nadat hij ons een keer had opgesloten in huis, vond ik het onverantwoord dat hij nog thuis bleef wonen. Ik heb hem een paar dagen naar zijn ouders

'Als Maarten altijd al verstandelijk beperkt was geweest, dan had ik dat toch zeker geweten?'

ijskoud dat ik een dagschema voor hem moest opstellen. Maar hij kon niet meer lezen. 'Dat komt omdat hij

in een bizar toneelstuk terecht was gekomen. Zij zochten een oplossing voor het probleem. Ik wilde de óorzaak weten.

Vroege dementie

Er is sprake van vroege dementie als het gaat om patiënten onder de 65 jaar. Nederland telt naar schatting tien- tot vijftienduizend mensen tussen 25 en 65 jaar die lijden aan een vorm van dementie. Dementie is een verzamelnaam voor verschillende ziektes die de hersenen aantasten, waardoor iemand steeds verder achteruitgaat in functioneren. Bij vroege dementie gaat het relatief vaak om de ziekte van Alzheimer of om frontotemporale dementie. Je kunt dementie op jonge leeftijd aan een aantal signalen herkennen. Vaak vallen veranderingen in gedrag meer op dan problemen met het geheugen. In eerste instantie kunnen er problemen op het werk ontstaan, als iemand bijvoorbeeld moeite heeft om zijn werkzaamheden af te maken. Thuis merk je dat iemand zich anders gedraagt dan anders:

hij is afwezig of juist snel geëmotioneerd. Deze veranderingen worden op jonge leeftijd meestal niet direct herkend als verschijnselen van dementie. De huisarts zal vaak denken aan overspannenheid, depressie of relatieproblemen. Gemiddeld duurt het ruim vier jaar voordat de juiste diagnose wordt gesteld. Dat leidt tot veel onzekerheid en onbegrip bij de betrokkenen. De huisarts zal bij een vermoeden van dementie doorverwijzen naar de geheugenpoli van het ziekenhuis. Als de juiste diagnose eenmaal is gesteld, kan dat moeilijk te accepteren zijn, maar het scheidt ook duidelijkheid. Helaas kan dementie nog niet genezen worden en uiteindelijk zal iemand aan de gevolgen ervan overlijden.

Voor meer informatie: www.alzheimer-nederland.nl.

gestuurd. Die zagen nu ook dat er iets mis was. Al die tijd hadden familie, vrienden en artsen niet doorgehad dat het steeds slechter met hem ging. Bij anderen wist hij zich altijd een paar uur goed te houden en daardoor merkten ze niet dat er iets mis was. Na zo'n bezoek ging het dan thuis tien keer zo slecht. Mijn verhalen over zijn gedrag hadden niet zo veel effect. Pas toen ze zelf zagen dat hij vreemde dingen deed, geloofden ze het.

'Tot het allerlaatste moment kon ik er voor hem zijn. Ondanks het verdriet ben ik daar blij om'

Zijn ouders konden hem niet aan met zijn gedrag en thuis ging het dus ook niet meer. Er volgde een spoedopname in een huis voor verstandelijk gehandicapten. Ondertussen wisten we nog steeds niet wat hem mankeerde. Samen met zijn vader heb ik in het ziekenhuis aangedrongen op een doorverwijzing. In het academisch ziekenhuis waar we terechtkwamen, bekeken ze de oude MRI-scans opnieuw. Daar zagen ze onmiddellijk wat er mis was. De scans waren in het streekziekenhuis gewoon nooit goed geïnterpreteerd."

Vergeet-me-nietje

"Vlak voor Eva's tweede verjaardag kregen we de diagnose. Dit hadden we niet zien aankomen. Je denkt gewoonweg niet aan dementie

op zo'n jonge leeftijd. Hoe erg ook, het had zo veel stress gescheeld als we dit eerder hadden geweten. Als je weet wat er aan de hand is, weet je ook beter hoe je ermee om moet gaan. Tussen mij en Maarten was het vaak niet goed gegaan. Onbegrip en onmacht bij ons allebei. Eva was een heel gevoelige baby en reageerde daarop. Twee weken nadat Maarten het huis uit was gegaan, stopte het huilen en sliep ze door.

Maarten werd overgeplaatst. Hij kwam terecht in een omgeving waar hij het erg naar zijn zin had. Er werd niet zo veel van hem gevraagd en hij leek de gelukkigste mens op aarde. Nooit vroeg hij of hij weer naar huis mocht. Waar hij nu was, dat was zijn thuis. Ik nam Eva vaak mee als ik Maarten ging opzoeken. Maar het was soms wel zoeken naar een goede omgangsvorm. Er was een periode dat hij haar speelgoed afpakte. Later zat hij in een rolstoel, dat was rustiger. Ze vond het leuk om op zijn schoot te klimmen en samen een ijsje te eten. Ik heb altijd geprobeerd om het lijntje te houden en

ruimte gemaakt voor positieve ervaringen. Eva heeft geen herinneringen meer aan de gezonde Maarten in de vorm van beelden, maar ze heeft wel een fijn gevoel overgehouden aan haar vader. Ze zoekt haar eigen vorm om hem bij zich te houden, in de vorm van knuffels of een vergeet-me-nietje aan haar rugtas."

Kracht

"Een jaar na Maartens opname kwam ik via sociale media in contact met Richard. Hij lag in scheiding en we hadden allebei behoefte aan troost en een luisterend oor. Ik kon moeilijke dingen bij hem kwijt. Geleidelijk aan bouwden we zo een band op en werd het meer tussen ons. Ik had weer een maatje naast me staan. Dat heeft me de kracht gegeven om dat laatste moeilijke stuk met Maarten te kunnen gaan. Vanaf de zomer van 2016 ging Maarten hard achteruit. Zijn vrolijkheid was weg. Hij herkende ons al een hele tijd niet meer.

"„In november vorig jaar is hij overleden. Die laatste periode is een lijdensweg geweest. Euthanasie was geen optie, daarvoor was hij al te ver heen. Al had ik het natuurlijk heel anders gewild, ik heb wel het gevoel dat het op de goede manier is gegaan. Tot het allerlaatste moment kon ik er voor hem zijn. Ondanks het verdriet ben ik daar blij om." ■

**Sandy heeft een boek geschreven over haar ervaringen:
De zoektocht naar het onbekende. Meer weten? Kijk op Facebook:
www.facebook.com/dezoektochtnaarhetonbekende/**